

Ihracatta YEŞİL YOL

2 020'nin ekim ayında ilk sayı toplantımızda mottomuzu sürdürülebilirlik olarak belirlemiş, bundan asla vazgeçmeyeceğimizin sözünü vermiştik. 2010'lu yılların ortalarından itibaren özellikle Avrupa Birliği cenahından gelen haberlerde gözümüze çarpan bu kavramın başta iş dünyamız olmak üzere toplumun önemli kesiminde büyük bir dalga oluşturacağını öngörmüş ve ekonomi basınında da buna INBUSINESS'in öncülük edeceğine inanmıştık. O günden bu yana geçen şu kısacık zaman içinde INBUSINESS'i yeni ekonomi gazeteciliğinde öncülüğe taşıyan bu öngörü, aslında bir kehanet değildi. Zira, sanayi devriminden bu yana gelenekselleşmiş ve kaynakları tüketen 'al-yap-at'a dayalı lineer ekonomi modelinin artık sürdürülemez olduğu, gezegenin 'imdat' çığıllıkları ile net olarak ortaya çıkmıştı.

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK İHRACAT PAZARI OLAN AVRUPA'DA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ALANINDA ATILAN ADIMLAR İHRACATÇININ GÜNDEMİNE GİRDİ. SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR GELECEK İÇİN HAZIRLANAN AVRUPA YEŞİL MUTABAKATI, SANAYİNİN DAHA YEŞİL, DÖNGÜSEL VE DİJİTAL OLMASINI HEDEFLİYOR. BU KONUDA ÇALIŞMALARINI HIZLANDIRAN İHRACATÇILAR, KÜRESEL TİCARETTE ÖNEMLİ BİR AVANTAJ YAKALAYARAK DÜNYA TİCARETİNDE POZİTİF AYRIŞMA ARZUSUNDA.

Volkan Özsoy

Üstelik, yaşamımızı, öncesi ve sonrası olarak ikiye ayıran pandemiyle, tüketici alışkanlıklarının tarihi bir değişim göstermesi de üretimde bundan böyle aynı yolda devam edilemeyeceğini gözler önüne sermişti. O halde şimdi çağ, yeni kaynaklarla değil dönüştürerek üretme, yok etmeden tüketme çağıydı ve herkes üzerine düşeni yapmalıydı. INBUSINESS gibi üretimin, ihracatın artık klasik yöntemlerle sürdürülmeyeceğini öngören, geleceği okuyan iş dünyası liderleri de, özellikle son üç yıl gibi kısa bir süre içinde yeni döneme geçiş adına önemli hamleler yaparken, AB Yeşil Mutabakatı da bu süreç hızlanmasında etkili oldu.

TİM'DEN ERKEN ÖNLEM

Sürdürülebilirliğin, yeni dönemin ihracatında olmazsa olmaz üretim şekli olacağının bilincindeki Türkiye İhracatçılar Meclisi, 2010'lu yılların sonlarına doğru bu alanda olgunlaştırdığı TİM Sürdürülebilirlik Eylem Planı'nı, 'Dünyayı Tüketmeden, Dünya İçin Üretmek' mottosuyla

TİM Sürdürülebilirlik Eylem Planı'nı, 'Dünyayı Tüketmeden, Dünya İçin Üretmek' mottosuyla 21 Haziran 2021'de duyurdu.

21 Haziran 2021 tarihinde duyurdu. Hemen ardından plan dahilinde ilk hedeflerden biri olan TİM Sanayide Sürdürülebilirlik Bilim Komitesi'ni oluşturup, ilk toplantısını 9 Eylül 2021 günü gerçekleştirdi. Sürdürülebilirlik adına yaptığı bu yerel hamlesiyle yetinmeyen TİM, bunu globale taşıyarak, 2022 senesinde de UN Global Compact imzacısı oldu.

TEKSTİL İLKLERDEN OLDU

TİM'in başlattığı sürdürülebilirlik rüzgarları işte bundan sonra dalga dalga yayıldı ve ihracatçı birlikleri de TİM'in ardından peş peşe sürdürülebilirlik eylem planlarını duyurmaya başladı. Bunlardan ilki, Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçı Birlikleri tarafından hazırlanan ve 2021 senesinin temmuz ayında paylaşılan 7 hedefli Türk Tekstil Sektörü Sürdürülebilirlik Eylem Planı oldu. Sektörlerin karbonsuzlaşmasının, uluslararası rekabet düzeyini korunması açısından yüksek önemde olduğunu hatırlatan TİM Tekstil ve Hammaddeleri Sektör Kurulu Başkanı Fikret Kileci, "Dolayısıyla Türkiye'nin bir an evvel karbon yoğunluğu düşük bir üretim modeline geçmesi ve ekonomisini bu çerçevede şekillendirmesi gerekiyor. Özellikle belirtmek gerekir ki bu dönüşüm, bir zorunluluk olarak değil, sürdürülebilir kalkınma için bir fırsat olarak

BENDEN SONRASI TUFAN ZİHNİYETİ BİTTİ

Sürdürülebilirlik artık olmazsa olmaz bir konu. "Benden sonrası tufan" zihniyeti artık bitti. İklim değişikliği geleceğin değil, doğrudan bugünün sorunu. Türkiye'nin 2053 yılında net sıfır karbon hedefini ve sürdürülebilir kalkınma amaç ve göstergelerini büyük bir titizlikle takip ediyoruz. İhracat ailesi olarak, sürdürülebilirlik alanında Türkiye'ye öncülük yapıyoruz. 2021'de yol haritamız olan TİM Sürdürülebilirlik Eylem Planı'nı kamuoyuyla paylaştık. Hedeflerimizden ilki, TİM Sanayide Sürdürülebilirlik Bilim Komitesi ve sektörel eylem planları oluşturmaktır. Birlik ve sektörlerimizden de bu yönde çok olumlu adımlar atıldı. Önce tekstil, ardından tarım-hayvancılık, hazır giyim ve bugün de makine sektörümüzde sürdürülebilirlik eylem planları hazırlandı. Tüm sektörlerimizin bu yöndeki hazırlıkları sürüyor. Bu yıl bitmeden tüm sektörlerimizin eylem planlarını tamamlayacağız.

Mustafa Gültepe
TİM Başkanı

görülmedir” sözleriyle, aslında yeni dönemin çok daha büyük imkanlar sağlayacağına da işaret etti.

10 İDDİALİ HEDEF

Tekstilin ardından, karbonsuzlaşma adına iddialı hedefler ortaya koyan bir diğer sektör de tarım ve hayvancılık oldu. 2022'nin mart ayında açıklanan Tarım ve Hayvancılık Sektörlerinde Sürdürülebilirlik Eylem Planı, Tarım ve Hayvancılık Sürdürülebilirlik Komitesi, Tarımsal Üretim, Tarımsal ve Hayvansal Üretim, Su Ürünleri Yetiştiriciliği, Tedarik Zinciri-İşleme-Paketleme, İklim, İnsana Yakınsır İş, Su ve Enerji, Kamu ve STK Ortak Çalışma Platformu, Döngüsel Ekonomi gibi 10 ana hedef altında duyuruldu.

HAZIR GİYİM KARARLI

İhracatçı sektörlerdeki sürdürülebilirlik rüzgarları, bu yılın başından itibaren adeta fırtınaya dönüştü. Ülkemizin adeta döviz basan makinesi ve istihdam deposu hazır giyim ve konfeksiyon sektörü de 2023 yılının ilk ayında büyük bir gövde gösterisi ile Hazır Giyim Sektörü Sürdürülebilirlik Stratejisi ve Eylem Planı'nı kamuoyu ile paylaştı. Hazır giyim endüstrisinin sürdürülebilir üretimle ilgili çalışmalarına Yeşil Mutabakat'tan çok daha önce başladığını ifade eden TİM Başkanı Mustafa Gültepe, “Hazır Giyim Sektörü Sürdürülebilirlik Stratejisi ve Eylem Planı ile yeşil dönüşüm için kararlılığımız konusunda Avrupalı iş ortaklarımıza çok güçlü bir mesaj vermiş olacağız” diyerek sektörün iddiasını ortaya koymuş oldu.

MAKİNEDEN BİR İLK

İhracat denildiğinde ilk akla gelen sektörlerden biri de kuşkusuz makine. Türkiye'nin katma değeri yüksek ihraç kalemlerinden olan bu sektör de, yeni döneme iyi hazırlandığını belgeleriyle ortaya koydu ve Türkiye Makine Sektörü Sürdürülebilirlik Eylem Planı Raporu geçtiğimiz mart ayında paylaşıldı. MAİB Başkanı Kutlu Karavelioğlu, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nı tüm alt başlık ve göstergeleriyle analiz ederek oluşturdukları raporun sektörel bazda yapılmış çalışmalar arasında yöntem ve yaklaşım tarzıyla bir ilk olduğunu iddia ederek, motivasyon ve hedeflerini şöyle sıralıyor: “Bizi hazırlığı aylar süren bu çalışmayı yapmaya iten temel motivasyon, cari üretim teknolojilerini geliştiren sektör olmak sıfatıyla sürdürülebilir yöntemler geliştirme konusunda da kendimizi sorumlu hissetmemiz. Daha az ham madde ve enerji sarf ederek daha çok iş ve üretim yapan yöntemler geliştirmek, emisyonu, firesi, atığı düşük makine ve tesisler tasarlamak, yeşil enerji üretimiyle ilgili yeni teknolo-

Baran Çelik
Uludağ Otomotiv
Endüstrisi İhracatçıları
Birliği (OİB) Başkanı

loji ve sistemler ortaya çıkarmak hedefi, sektörümüzü ve ürünlerini büyük dönüşümde merkezi bir konuma yerleştiriyor.”

OTOMOTİVDEN 5 YILDA 6 HEDEF

Ve tabii pandeminin getirdiği tüm olumsuz koşullara rağmen, ihracat pastasının en büyük dilimlerinden otomotiv... En büyük pazarı Avrupa'da yaşanan durgunluğa rağmen mart ihracatında büyük bir rekora imza atan sektör, yeni dönem için hedeflerini büyük bir heyecanla geçtiğimiz günlerde duyurdu ve Türkiye Otomotiv Sektöründe Sürdürülebilirlik Eylem Planı'nı (OSEP) detaylarıyla açıkladı.

Uludağ Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliği (OİB) Başkanı Baran Çelik, “OSEP'in farkındalık, mevcut durum tespiti, yeşil dönüşüm için finansal erişim ve iş birlikleri, çevresel etkilerin azaltılması ve döngüsel ekonomiye geçiş, çevreci araçlar için yeni teknolojilere geçiş ve sosyal sürdürülebilirlik gibi 6 başlık halindeki hedeflerden oluştuğunu söylüyor.

Bu hedeflerin tamamlanmasının beş yıl süreceğini öngördüklerini dile getiren Çelik, “Devletimiz, sektör paydaşlarımız ve ihracatçı firmalarımızın oluşturacağı sinerji ile yeşil dönüşümün başarıyla gerçekleştirileceğine, Türkiye'nin orta vadede karbon nötr araçlar için önemli bir üretim merkezi ve cazip bir pazar konumuna geleceğine inanıyoruz” diyor. ■

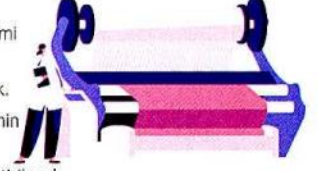

Fikret Kileci
TİM Tekstil ve
Ham Maddeleri
Sektör Kurulu Başkanı

HANGİ SEKTÖR NELERİ HEDEFLİYOR?

TEKSTİL

- Ulusal - uluslararası fon kaynaklı projeler ve tanıtım faaliyetleri (GDO'suz Türk Pamuğu Tanıtım Projesi gibi) ile global sürdürülebilir finans kurum ve kuruluşları ile iş birliği projeleri geliştirilecek.
- Sürdürülebilir tekstil üretimi için doğada kendi kendine çözülebilir biyolojik esaslı liflerin kullanılması ve doğa dostu elyaf üretimi bilincinin artırılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilecek.
- Geri kazanılmış elyaflar üzerine ürün/üretim teknolojilerini geliştirmek üzere üniversite ve sanayi iş birliklikleri oluşturulacak.
- Organik üretim, vegan elyaflar, kenevir, bambu, tarım atıklarından üretilmiş elyaflar gibi sürdürülebilir ham madde girişimlerinin teşvik edilmesi ve Ar-Ge çalışmalarının gerçekleştirilmesi sağlanacak.
- Tekstil tedarik zincirinde izlenebilirliği desteklemek ve şeffaflığı kolaylaştırmak amacıyla uluslararası paydaşlarla projeler geliştirilecek.
- Tekstil atıklarının toplanması, ayrıştırılması, geri kazanımı ve dönüştürülmesi kapsamında yerel yönetimler ve markalar ile iş birliği çalışmaları planlanacak.
- Tekstil işletmelerinde kadın çalışan istihdam oranının artırılmasına yönelik projeler geliştirilecek.

HAZIR GİYİM VE KONFEKSİYON

- Devlet destek ve teşviklerini yönlendirmek üzere sektörün ulusal kalkınmada rolünü ortaya koyan ulusal ekonomik ayak izi çalışmasının yapılması.
- Sektörün karbon ayak izinin azaltılmasına yönelik Karbon Hizmet Merkezi'nin kurulması.
- Ulusal/uluslararası geçerliliği olacak şekilde organik ve sürdürülebilir Türk pamuğunun test edilmesi, belgelendirilmesi ve izlenebilirliğinin sağlanmasına yönelik modellerin geliştirilmesi.
- Sektörün karbon ayak izinin azaltılmasına yönelik Karbon Hizmet Merkezi'nin kurulması.
- Hazır giyim atıklarının ikincil ham maddeye dönüştürülmesine yönelik geri dönüşüm merkezi/sistemine kurgulanması ve kurulması.
- Dönüşümün finansmanında bankacılık sektöründen beklenti ve ihtiyaçların belirlenerek Örnek Yeşil Bankacılık Ürünü tasarlanması.
- Sürdürülebilir niteliği olan ham maddelerin ithalat politikası önlemleri kapsamında bırakılmasını sağlayacak mevzuat düzenlemesinin yapılması.

TARIM VE HAYVANCILIK

- Tarım ve Hayvancılık Sürdürülebilirlik Komitesi Kurulacak.
- Bitkisel üretimde verimi artırarak, karlılığın esas olduğu üretim çeşitliliği sağlanarak, bitkisel üretimin bir iş alanı olduğu gençlere anlatılacak.
- Topraktaki besin madde kaybının azaltılmasına yönelik çalışmalar desteklenecek, toprak ve yaprak analizleri konusunda gereken eğitim çalışmaları düzenlenecek.
- Su ürünleri yetiştiriciliği alanında sürdürülebilir üretimi sağlamak için risklere karşı sigortacılığın yaygınlaştırılması için çalışmalar yapılacak.
- Tarlalar Tarım 5.0'a hazırlanarak, ürün yetiştirme takip sistemi ile ölçülebilir ve kontrol edilebilir üretim sağlanacak.
- Gıdanın nereden geldiği, çevresel ayak izi, besin değeri gibi içeriklere ilişkin gıda takibi uygulaması hayata geçirilecek.
- Tarla ve sanayide çalışan kadınların çalışma koşullarının iyileşmesi için çalışmalar yapılacak.
- Suyun verimli kullanımı ile yenilenebilir enerji alanlarında eğitim faaliyetleri yaygınlaştırılacak.
- Ekim ve hasat stratejileri belirlenip kontrollü tarım sağlanacak.
- Atıkların tekrar değerlendirilmesi konusunda Ar-Ge çalışmaları yürütülecek.

MAKİNE

- Daha az ham madde ve enerji sarf ederek daha çok iş ve üretim yapan yöntemler geliştirmek.
- Emisyonu, firesi, atığı düşük makine ve tesisler tasarlamak.
- Yeşil enerji üretimiyle ilgili yeni teknoloji ve sistemler ortaya çıkarmak.
- Lojistik ve depolama süreçleriyle ilgili acil durum değerlendirme ve müdahale planı hazırlamak.
- Tedarik ağlarını yerelleştirmek.
- Çalışanlar için sağlıklı, güvenli ve dengeli ve sürdürülebilir çalışma ortamları sağlamak
- Marka ve müşteri memnuniyeti araştırmaları yaparak, sonuçlar şeffaf şekilde paylaşmak
- Sektörü ve ürünlerini büyük dönüşümde merkezi bir konuma yerleştirmek.

OTOMOTİV

- Kurumsal karbon ayak izi hesaplamalarının yaygınlaştırılması.
- Yeşil dönüşüm yatırımlarına yönelik finansmana erişim için diplomatik ve teknik çalışmaların yapılması ve bu alana özgü finans kaynağı yaratılması.
- Üretimde enerji verimliliğinin artırılması.
- Geri dönüştürülmüş ve geri dönüştürülebilir ham madde kullanım oranının artırılması.
- Araçların kullanım aşamasında oluşturduğu sera gazı emisyonlarının azaltılması ve AB'nin motorlu kara taşıtları için emisyon standartlarına uyum sağlanması.
- Elektrikli ve otonom araçlara özgü yeni parça, sistem ve teknolojilere hazırlık için üye firmaların gelişimine katkı verilmesi ve dönüşümüne destek olunması.
- Genç yeteneklere yatırım yapılması ve mevcut iş gücünün dönüşümünün sağlanması.
- İş güvenliği kurallarına uyum ve sıfır iş kazasına ulaşılması, kadın istihdam oranının artırılması.
- Ülkemizde alternatif yakıtlı ve yenilikçi araç geliştirilmesi için, yatırım ortamının iyileştirilmesine ilişkin kamu yönetiminin yönlendirilmesi.

